Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 s. 37-61

ks. dr Leszek Poleszak SCJ
Wyższe Seminarium Misyjne Księży Sercanów w Stadnikach
ORCID: 0000-0001-5408-0809
e-mail: lpoleszak@scj.pl
https://doi.org/10.4467/25443283SYM.25.010.24270

DĄŻYĆ DO TEGO, CO W GÓRZE. SYLWETKA SŁUGI BOŻEGO KS. LÉO TARCÍSIO GONÇALVESA PEREIRY SCJ

STRIVING FOR WHAT IS ABOVE. A PROFILE OF THE SERVANT OF GOD FATHER LÉO TARCÍSIO GONÇALVES PEREIRA, SCJ

Abstrakt

Artykuł przedstawia sylwetkę sługi Bożego ks. Léo Tarcísio Gonçalvesa Pereiry SCJ (Padre Léo), jednego z najbardziej rozpoznawalnych kaznodziejów katolickich w Brazylii na przełomie XX i XXI wieku. Celem opracowania jest ukazanie jego działalności ewangelizacyjnej, charyzmatycznej i publicystycznej, ze szczególnym uwzględnieniem głoszenia prawdy o miłości Boga oraz zaangażowania na rzecz wyzwolenia człowieka z różnorodnych form zniewoleń. W tekście omówiono również jego działalność społeczną, której najważniejszym owocem było założenie wspólnoty Bethânia, niosącej profesjonalną pomoc uzależnionym, prostytutkom i innym osobom marginalizowanym. Ostatnia część artykułu poświęcona jest dotychczasowemu przebiegowi procesu beatyfikacyjnego oraz świadectwom o świętości ks. Léo. Podstawę analizy stanowią dokumenty

z Archiwum Postulacji, publikacje drukowane i multimedialne oraz artykuły i materiały internetowe.

Słowa kluczowe:
ks. Léo Tarcísio Gonçalves Pereira SCJ | Padre Léo | miłość Boża | wyzwolenie | ewangelizacja | sercanie

Abstract

This article presents the profile of the Servant of God Father Léo Tarcísio Gonçalves Pereira, SCJ (Padre Léo), one of the most recognizable Catholic preachers in Brazil at the turn of the 21st century. The aim of the study is to present his evangelizing, charismatic, and literary work, with particular emphasis on proclaiming the truth of God's love and his commitment to liberating humanity from various forms of enslavement.

The text also discusses his social work, the most important fruit of which was the founding of the Bethânia community, which provides professional assistance to addicts, prostitutes, and other marginalized people. The final section of the article is devoted to the progress of the beatification process to date and the testimonies of Father Léo's holiness. The full analysis is based on documents from the Postulation Archives, printed materials and multimedia publications, as well as articles and online releases. Keywords:
Father Léo Tarcísio Gonçalves Pereira SCJ | Padre Léo | love of God | liberation | evangelization | Dehonians

Wprowadzenie

Ksiądz Léo Tarcísio Gonçalves Pereira SCJ, znany jako Padre Léo [Ojciec Leon], był kapłanem i zakonnikiem w Zgromadzeniu Księży Najświętszego Serca Jezusowego. W swojej pracy ewangelizacyjnej, jako jeden z najbardziej rozpoznawanych kaznodziejów katolickich w Brazylii na przełomie XX i XXI wieku, oraz w działalności społecznej dał się poznać zwłaszcza przez głoszenie prawdy o miłości Bożej i troski o wyzwolenie człowieka z różnych form zniewoleń. W tym celu założył wspólnotę Bethânia, w której profesjonalną opieką otoczył ludzi uzależnionych od narkotyków, prostytutki oraz inne osoby marginalizowane.

Niniejszy artykuł ma na celu ukazanie sylwetki sługi Bożego ks. Léo ze szczególnym podkreśleniem jego działalności ewangelizacyjnej, charyzmatycznej i publicystycznej. W dalszej części zostanie omówiona jego działalność społeczna, której szczególnym wymiarem jest założona przez niego wspólnota Bethânia. W ostatniej części zostanie natomiast przedstawiony dotychczasowy przebieg jego procesu beatyfikacyjnego oraz świadectwa o jego świętości. Podstawą do przedstawionej analizy postaci sługi Bożego będą dokumenty pochodzące z Archiwum Postulacji, dokumenty źródłowe: publikacje drukowane i multimedialne oraz liczne artykuły i publikacje internetowe.

1. Sylwetka sługi Bożego

Ksiądz Léo Tarcísio Gonçalves Pereira SCJ, znany jako Padre Léo [Ojąciec Leon], urodził się w Biguá (MG) w Brazylii 9 października 1961 roku. Był dziewiątym dzieckiem Joachima Mendesa Pereiry (Quinzinho) i Marii Nazaré Guimarães (dla osób najbliższych: Nazaré lub Lé), skromnej wielodzietnej rodziny w południowym Minas Gerais. Jego ojciec pracował jako tokarz w Ducarsil, a następnie w fabryce broni w Itajubá. Już jako dziecko, wraz z kuzynami i braćmi Léo bawił się w odprawianie Mszy Świętej na domowym podwórku. Jako nastolatek zaczął interesować się paleniem papierosów, zażywał także marihuanę. W okresie gimnazjum uczęszczał regularnie do parafii pw. św. Józefa w Itajubá oraz brał udział w spotkaniach odnowy charyzmatycznej prowadzonych przez ks. Jonasa Abiba. W 1975 roku uczestniczył w spotkaniach młodych i pomagał w pracy katechetycznej w rodzinnej parafii. Zaczął również pisać swoją pierwszą książkę, którą opublikował w 1987 roku, *Contatos Mediatos e Imediatos de Frei Leão* (*Pośrednie i bezpośrednie kontakty brata Leão*)[1]. W 1976 roku rozważał wstąpienie do seminarium, jednak z powodu trudności finansowych rodziny musiał z tego zrezygnować. Rozpoczął kurs zawodowy na tokarza mechanika w Senai, a następnie podjął praktykę w przedsiębiorstwie metalurgicz-

[1] Por. L. T. Gonçalves Pereira, *Contatos Mediatos e Imediatos de Frei Leão*, [b.m.w.] 1987.

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.sscj.pl

nym „Ducarsil" w Morro Chic w Itajubá, gdzie prowadził działalność apostolską wśród kolegów. W tym czasie organizował także cotygodniowe wieczorne spotkania modlitewne w szkole, uczył się grać na gitarze oraz, za zgodą parafii, organizował spotkania młodzieżowe, zwłaszcza w wioskach, gdzie nie było stałej opieki duszpasterskiej. W październiku 1978 roku rozpoczął pracę jako tokarz w fabryce broni „IMBEL" w Itajubá. W tym okresie uczestniczył w spotkaniach Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej, rozpoczął również współpracę z gazetą „Jornal Sul de Minas", pisząc sporadycznie artykuły. W 1981 roku borykał się z problemami zdrowotnymi związanymi z bólem kości udowej oraz z płucami. W czerwcu tego roku uległ wypadkowi w fabryce broni i przez trzy miesiące pozostawał niezdolny do pracy. Wziął udział w rekolekcjach w Serra Clara, rozeznając swoje powołanie. Udał się także do Taubaté (SC), gdzie posługują sercanie. W tym czasie podjął decyzję o realizacji powołania, ogłaszając ją również swojej rodzinie[2]. W październiku tego roku zrezygnował z pracy, zerwał zaręczyny ze swoją narzeczoną oraz zaprzestał zażywania narkotyków[3].

24 stycznia 1982 roku ks. Léo wstąpił do Zgromadzenia Księży Najp świętszego Serca Jezusowego (Dehonianie) – Prowincja Brazylia Południowa (BM). W dniach 19-24 lutego wraz z innymi kandydatami odbył rekolekcje w Jaraguá do Sul (SC). W tym samym roku skierował no go do pracy duszpasterskiej w mieście Itutinga (MG), gdzie katechizował, opiekował się chorymi, niosąc im Eucharystię. Pomagał również w organizacji spotkań z młodzieżą. Nowicjat odbył w latach 1983-1984 w nowicjacie Nossa Senhora de Fátima w dzielnicy Barra do Rio Cerro w Jaraguá do Sul (SC) pod kierunkiem ks. Osnildo Carlosa Klanna SCJ,

[2] W Taubaté rozmawiał z nim ks. Silvano Kunz SCJ. Por. *Florianopolitana. Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Leonis Tarsicii Gonçalves Pereira Sacerdotis Professi Congregationis Sacerdotum a Sacro Corde Iesu (1961-2007)*, Archiwum Postulacji, s. [1].

[3] Por. Instituto Padre Léo, *Cronologia Servo de Deus Padre Léo Gonçalves Pereira*, Archiwum Postulacji, s. [1-3]. W wywiadzie udzielonym 1 lipca 2005 roku ks. Léo wspomina o swoim uzależnieniu od marihuany i innych narkotyków. Por. *Florianopolitana. Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Leonis Tarsicii Gonçalves Pereira Sacerdotis Professi Congregationis Sacerdotum a Sacro Corde Iesu (1961-2007). Jô Soares entrevista Pe. Léo, transkrypcja wywiadu: Padre Léo Entrevista no Jô Soares Completa www padrele*, https://www.youtube.com/watch?v=CyAPS6faZos, Archiwum Postulacji, nr 2005.07.01.VVE (dalej: 2005.07.01.VVE), s. 2-5.

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.scj.pl

który pełnił wówczas funkcję mistrza nowicjuszy. 24 lutego 1984 roku złożył pierwsze śluby zakonne, a następnie przybył do Brusque (SC), aby rozpocząć studia filozoficzne. Już w czasie studiów filozoficznych, przy wsparciu ks. Daniela Lindo, rozpoczął organizowanie spotkań młodzieży w Casa Dehon w Brusque. W 1985 roku założył grupę modlitewną oraz podjął działalność apostolską w Londrina (PR), Balneário Camboriú, Blumenau, Canelinha i Nova Trento oraz innych miastach regionu, głosząc rekolekcje dla młodzieży[4]. W 1986 roku podczas jednego ze spotkań modlitewnych jedna z uczestniczek została uzdrowiona z problemów z kręgosłupem szyjnym. W tym samym roku ks. Léo ukończył studia filozoficzne. W 1987 roku rozpoczął studia teologiczne na sercańskim wydziale teologicznym Faculdade Dehoniana w Taubaté (SC). Kontynuował pracę duszpasterską w duchu Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego oraz działalność w grupach modlitewnych. W czerwcu 1988 roku nagrał swoje pierwsze wystąpienie dla programu „Anunciamos Jesus [Głośmy Jezusa]". W ciągu roku prowadził również weekendowe rekolekcje w Balneário Camboriú, Canelinha, S. J. Batista, Nova Trento, Brusque, Blumenau, Tijucas, Florianópolis, Joinville, Alfredo Wagner, Itajubá, Itutinga, Rio de Janeiro, Taubaté, Londrina, Toledo i innych miejscach. W kolejnym roku uczestniczył w pierwszych dużych spotkaniach krajowych organizowanych przez Katolicki Ruch Odnowy Charyzmatycznej. 24 lutego 1989 roku w Corupá (SC) złożył śluby wieczyste. W tym czasie został wyznaczony do opieki nad chorym bp. José Antônio do Couto SCJ. Święcenia diakonatu otrzymał 25 lutego 1990 roku w kaplicy Nossa Senhora Aparecida w dzielnicy Steffen w Brusque (SC) z rąk abp. Alfonso Niehuesa, ordynariusza archidiecezji Florianópolis (SC). Następnie został wysłany z misją do parafii São Vicente de Paulo w dzielnicy Moreira César w mieście Pindamonhangaba (SP), aby pomagać ks. Geraldo Carlosowi da Silvie SCJ. 30 listopada tego roku obronił pracę magisterską, kończąc tym samym studia teologiczne ze średnią ocen 9,3 (na 10 możliwych). Święcenia prezbiteratu otrzymał 8 grudnia 1990 roku w kościele pw. Nossa Senhora da Soł

[4] Por. *Florianopolitana. Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Leonis Tarsicii Gonçalves Pereira Sacerdotis Professi Congregationis Sacerdotum a Sacro Corde Iesu (1961-2007)*, *dz. cyt.*, s. [1].

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.scj.pl

ledade w Itajubá (MG) z rąk bp. Aloízio Roque Oppermanna SCJ. Mszę Świętą prymicyjną odprawił tego samego dnia w Biguá[5].

W 1991 roku został mianowany zastępcą dyrektora Colégio São Luiz w Brusque (SC). W tym okresie prowadził również rekolekcje w Casa Dehon i był wykładowcą na wydziale filozofii w Brusque[6]. Odprawiał także Msze Święte dla Odnowy Charyzmatycznej. W tym roku poznał inżyniera budownictwa Juscélię Marię Coelho Ludvig, przyszłą współzałożycielkę wspólnoty Bethânia, której zlecił przygotowanie projektu kaplicy szkoły S. Luiz. Rozpoczął również pracę z młodzieżą z marginesu w Colégio São Luiz. W kolejnych latach zintensyfikował pomoc dla nich, zapraszając ich do swojego domu na terenie Colégio São Luiz[7]. Rozwijał również swoją działalność społeczną i ewangelizacyjną. 20 czerwca 1993 roku przed rzeszą 130 000 osób zgromadzonych na stadionie Morumbi w czasie 15. Cenáculo Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej wygłosił kazanie na temat rodziny i młodzieży. W następnym roku opublikował swoje kolejne książki: *Tocar o Senhor* [*Dotknąć Pana*][8] oraz *Servir no Espírito* [*Służyć w Duchu*][9]. W 1994 roku przygotowywał się do utworzenia wspólnoty Bethânia, której celem miała być opieka nad uzależnionymi od narkotyków, prostytutkami, chorymi na HIV oraz osobami marginalizowanymi. Prowadził również szereg rekolekcji oraz organizował koncerty z zespołem Banda Vida. W tym czasie otrzymywał anonimowe groźby związane z jego działalnością duszpasterską i głoszonymi kazaniami. 12 października 1995 roku na terenie podarowanym dla wspólnoty odprawił Mszę Świętą, która oficjalnie zainaugurowała działalność Comunidade Bethânia[10].

---

5 Por. *Florianopolitana. Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Leonis Tarsicii Gonçalves Pereira Sacerdotis Professi Congregationis Sacerdotum a Sacro Corde Iesu (1961-2007)*, *dz.cyt.*, s. [2]; Instituto Padre Léo, *Cronologia Servo de Deus Padre Léo Gonçalves Pereira*, *dz. cyt.*, s. [3-4].

6 Prowadził wykłady z przedmiotu kultura religijna.

7 Por. 2005.07.01.VVE, s. 6.

8 Por. L. T. Gonçalves Pereira, *Tocar o Senhor*, São Paulo 1994.

9 Por. Tenże, *Servir no Espírito*, São Paulo 1994.

10 Por. *Florianopolitana. Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Leonis Tarsicii Gonçalves Pereira Sacerdotis Professi Congregationis Sacerdotum a Sacro Corde Iesu (1961-2007)*, *dz. cyt.*, s. [2]; Instituto Padre Léo, *Cronologia Servo de Deus Padre Léo Gonçalves Pereira*, *dz. cyt.*, s. [5-6]; *Breve biografia Pe. Léo Tarcísio Gonçalves Pe-*

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.scj.pl

Po zwolnieniu z obowiązków w Colégio São Luiz przeniósł się do Curitiba – siedziby Regionu zgromadzenia księży sercanów, gdzie został skierowany do przygotowania projektu utworzenia brazylijskiego oddziału sercańskiej uczelni ESIC[11]. Po kilku latach przygotowań uczelnia została otwarta w 2001 roku[12].

W latach 90. XX wieku i na początku XXI wieku był jednym z najbardziej znanych kaznodziejów katolickich w Brazylii. Odbywał liczne podróże zagraniczne i wygłosił bardzo wiele kazań. W swojej pracy duszpasterskiej poświęcił się posłudze słowa Bożego oraz działalności społecznej. Swoją szeroką działalność pastoralną i ewangelizacyjną skutecznie łączył z posługą społeczną ukierunkowaną na najuboższych i wykluczonych[13].

Jego działalność ewangelizacyjna i społeczna została jednak gwałtownie przerwana. 28 lutego 2006 roku ks. Léo został przewieziony z obozu w katolickiej wspólnocie odnowy charyzmatycznej Canção Nova w Cachoeira Paulista (SP) , który prowadził, do Szpitala Maternidade Frei Galvão w São Benedito – Guaratinguetá (SP). Kilka dni później, 2 marca został przetransportowany do szpitala uniwersyteckiego INCOR (Instituto do Coração da Universidade de São Paulo) w São Paulo (SP), gdzie rozpoczął leczenie nowotworu złośliwego układu limfatycznego

reira, SCJ (1961-2007), https://www.postulazionecausesanti.it/p-leo-tarcisio-goncalves-pereira-scj/ (odczyt z dn. 01.12.2025 r.).

11 Escuela Superior de Ingenieros Comerciales (ESIC) – prywatna uczelnia wyższa specjalizująca się w marketingu, zarządzaniu i biznesie cyfrowym, założona przez Zgromadzenie Księży Najświętszego Serca Jezusowego w Hiszpanii. Por. *ESIC University*, https://www.esic.edu/ (odczyt z dn. 05.01.2026 r.); Instituto Padre Léo, *Cronologia Servo de Deus Padre Léo Gonçalves Pereira*, Archiwum Postulacji, *dz. cyt.*, s. [7].

12 ESIC uzyskała akredytację na mocy rozporządzenia ministerstwa edukacji nr 982 z dn. 17 maja 2001 roku opublikowanego w dniu 22 maja 2001 roku. Por. Instituto Padre Léo, *Cronologia Servo de Deus Padre Léo Gonçalves Pereira*, *dz. cyt.*, s. [7].

13 W jednym ze swoich świadectw tak mówił o swoim powołaniu: „Od dziecka chciałem zostać księdzem, ale byłem bardzo biedny i nie przyjęto mnie do seminarium. Poszedłem więc do pracy, aby zarobić na ubrania i na wyprawkę. W wieku 21 lat wstąpiłem do seminarium. Miałem dziewczynę, byłem zaręczony, ale odkryłem Zgromadzenie Księży Najświętszego Serca Jezusowego, które staram się naśladować w swoim życiu: chcę być człowiekiem Najświętszego Serca Jezusowego. Żyję wśród młodych narkomanów, prostytutek, chorych na AIDS. Staram się być jednym z nich, a oni wiele mnie uczą". *Comunidade Bethânia. Padre Léo – O fundador*, https://www.bethania.com.br/institucional/servo-de-deus-padre-leo-bth/ (odczyt z dn. 01.12.2025 r.).

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.scj.pl

(chłoniaka nieziarniczego LNH). 19 kwietnia opuścił szpital, aby kontynuować leczenie w mieszkaniu położonym w pobliżu szpitala. W lipcu tego roku jego stan zdrowia się poprawił i lekarze pozwolili mu na powrót do São João Batista. Jednak nieco później nastąpiło gwałtowne pogorszenie stanu zdrowia i został przyjęty do Hospital Oswaldo Cruz w São Paulo, gdzie wznowiono chemioterapię. W ostatnim kwartale tego roku przekazał do druku swoją ostatnią książkę opublikowaną za jego życia – *Buscai as coisas do alto* [*Szukajcie tego, co w górze*][14]. 9 grudnia, prawie 10 miesięcy po rozpoczęciu leczenia, przed 100 000 osób w Centrum Ewangelizacji Jana Pawła II w Canção Nova wygłosił swoje ostatnie kazanie nt. *Buscai as coisas do alto*[15]. *3 stycznia 2007 roku ponownie został przyjęty na oddział intensywnej terapii szpitala Hospital das Clínicas w São Paulo (SP). Zmarł w szpitalu, 4 stycznia 2007 roku o godzinie 19.30, z powodu ogólnej infekcji wywołanej przez nowotwór*[16].

5 stycznia 2007 roku w Canção Nova odprawiono dwie Msze Święte pogrzebowe. Pierwszej przewodniczył ksiądz prałat Jonas Abib. W swojej homilii przedstawił on refleksję nad życiem i dziedzictwem ks. Léo. Podkreślił jego oddanie miłości i odnowie życia chrześcijańskiego wiernych, zwłaszcza ludzi młodych i tych, którzy tworzyli wspólnotę Bethânia. Ksiądz Jonas Abib stwierdził, że on nie tylko głosił Ewangelię, ale nią intensywnie żył, promując świętość i inspirując innych do naśladowania jego przykładu. Kaznodzieja zwrócił również uwagę, że ks. Léo, który troszczył się o jedność między wspólnotą Bethânia i Canção Nova, postrzegany jest jako diament obrobiony przez cierpienie. Jego przykład akceptacji daru cierpienia dla wielu stał się inspiracją

[14] Por. L. T. Gonçalves Pereira, *Buscai as coisas do alto*, Cachoeira Paulista 2006.

[15] Por. *Buscai as Coisas do Alto – Pe. Léo (09/12/06)*, https://www.youtube.com/watch?v=bptccobYZoM (odczyt z dn. 06.01.2026 r.).

[16] Wydarzenia związane z hospitalizacją ks. Léo szczegółowo opisał ks. Jonas Abib w homilii w czasie Mszy Świętej w siódmy dzień od śmierci ks. Léo. Zwracał w niej uwagę na jego wielką ufność Bogu i poddanie się Jego woli. Por. *Florianopolitana. Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Leonis Tarsicii Gonçalves Pereira Sacerdotis Professi Congregationis Sacerdotum a Sacro Corde Iesu (1961-2007). Missa de sétimo dia presidida por Monsenhor Jonas Abib, trecho do vídeo da homilia feita por ele, 10 de janeiro de 2007*, https://www.youtube.com/watch?v=CSg-i6iWaJI, Archiwum Postulacji, nr 2007.01.10.VID, s. [1-10].

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.scj.pl

do przemiany i przywrócił im prawdziwe życie. Jego śmierć postrzegana jest jako przejście do życia wiecznego[17]. Kolejnej Mszy Świętej o godzinie 10.00 przewodniczył bp Antônio Wagner da Silva SCJ, ordynariusz diecezji Guarapuava. W pogrzebie ks. Léo uczestniczyły tysiące osób[18]. Prezydent Brazylii Luiz Inácio Lula da Silva przesłał swoje kondolencje do rodziny zmarłego, wspólnotom Bethânia i Canção Nova, podkreślaz jąc cnoty tego wielkiego Brazylijczyka, który ponad wszystko pragnął prawdziwie żyć chrześcijańską miłością[19]. Ksiądz Léo został pochowany w rodzinnym grobowcu w Itajubá (MG)[20]. W swoim świadectwie prof. Felipe Aquino, odnosząc się do daty pogrzebu stwierdził: „Znamienne jest, że ks. Léo został pochowany w pierwszy piątek roku, poświęcoą ny Najświętszemu Sercu Jezusa, które tak bardzo kochał. W tym dniu Kościół ukazuje nam miłosierdzie Serca Jezusowego, które wychodzi naprzeciw naszej nędzy, czego ks. Léo doświadczył tak dobrze, zwłaszcza w młodości. Zawsze żył zakotwiczony w tym Najświętszym Sercu i przyjął je jako symbol swojej wspólnoty Bethânia. Dziś to Serce otworzyło się, aby przyjąć go na całą wieczność. Niech stamtąd wstawia się u Pana za każdym z nas”[21].

---

17 Por. *Florianopolitana. Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Leonis Tarsicii Gonçalves Pereira Sacerdotis Professi Congregationis Sacerdotum a Sacro Corde Iesu (1961-2007). Missa de Exéquias Padre Léo, celebrada por Monsenhor Jonas Abib, em 05 de janeiro de 2007*, https://www.youtube.com/watch?v=wZIaOShZd0U, Archiwum Postulacji, nr 2007.01.05.VID, s. [1-18].

18 Zachowały się również świadectwa uczestników pogrzebu. Wielu z nich podkreślało rolę, jaką w ich życiu i nawróceniu odegrał ks. Léo. Por. *Florianopolitana. Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Leonis Tarsicii Gonçalves Pereira Sacerdotis Professi Congregationis Sacerdotum a Sacro Corde Iesu (1961-2007). Vídeo da Missa de corpo presente de padre Léo, em Itajubá – MG, 06 de janeiro de 2007*, https://www.youtube.com/watch?v=H5BixWdeOSg, Archiwum Postulacji, nr 2007.01.06.VID, s. [11-17].

19 Por. *Breve biografia Pe. Léo Tarcísio Gonçalves Pereira, SCJ (1961-2007)*, *dz. cyt.*

20 Por. *Florianopolitana. Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Leonis Tarsicii Gonçalves Pereira Sacerdotis Professi Congregationis Sacerdotum a Sacro Corde Iesu (1961-2007)*, *dz. cyt.*, s. [3]; Instituto Padre Léo, *Cronologia Servo de Deus Padre Léo Gonçalves Pereira*, *dz. cyt.*, s. [8-10]; *Breve biografia Pe. Léo Tarcísio Gonçalves Pereira, SCJ (1961-2007)*, *dz. cyt.*

21 F. Aquino, *Padre Léo, um vaso para Cristo*, http://www.padreleoeterno.com.br/2010/01/padre-leo-um-vaso-para-cristo-prof.html (odczyt z dn. 18.01.2026 r.) (tł. własne).

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.scj.pl

29 kwietnia 2015 roku zmarła Maria Nazaré Guimarães, znana jako Dona Nazaré, matka ks. Léo. Pragnęła ona, by po jej śmierci przenieść ciało jej syna do wspólnoty Bethânia w São João Batista (SC). Po uzyskaniu zgody braci ks. Léo 4 września 2015 roku ekshumowano ciało sługi Bożego, a 7 października 2015 roku przeniesiono je z cmentarza w Itajubá (MG) do Recanto São João Batista, gdzie odprawiono Mszę Świętą, a następnie złożono je w grobie w Centrum Kultury i Pamięci Księdza Léo (Centro Cultural Memorial Padre Léo)[22].

Działalność Centro Cultural Memorial Padre Léo została zainaugurowana 9 października 2007 roku. Zgromadzono tu pamiątki osobiste i przedmioty używane przez ks. Léo. Obok rekonstrukcji pokoju sługi Bożego znajduje się tu również niewielka kaplica, w której od 20 października 2015 roku znajduje się jego grób. Centrum to jest nawiedzane przez tysiące osób, które pragną zaczerpnąć z duchowości sługi Bożego. Służy ono również jako miejsce, w którym organizowane są rekolekcje oraz przechowywane są liczne materiały audiowizualne związane z ks. Léo. Działalność tego centrum skupia się także na pielęgnowaniu pamięci o słudze Bożym i posłudze ewangelizacyjnej[23].

[22] Por. *Florianopolitana. Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Leonis Tarsicii Gonçalves Pereira Sacerdotis Professi Congregationis Sacerdotum a Sacro Corde Iesu (1961-2007)*, *dz. cyt.*, s. [3]; *Memorial. O cantinho do Pe. Léo*, https://www.bethania.com.br/institucional/memorial/ (odczyt z dn. 10.01.2026 r.); *Comunidade Bethânia recebe os restos mortais de Pe. Léo*, https://arquifln.org.br/novas-comunidades/comunidade-bethania-recebe-os-restos-mortais-de-pe-leo#:~:text=L%C3%A9o,-In%C3%ADcio&text=Eram%2019h30%20da%20%C3%BAltima%20quarta,fundador%20da%20Comunidade%20Beth%C3%A2nia%2C%20Pe (odczyt z dn. 17.01.2026 r.); *Procissão trazendo os restos mortais do Servo de Deus Padre Léo de Bethânia*, https://www.youtube.com/watch?v=rrtx5LjhbIo&t=24s (odczyt z dn. 19.01.2026 r.); *Leitura do termo de reconhecimento canônico dos restos mortais do Servo de Deus*, https://www.youtube.com/watch?v=F2lSTQJj2Tw (odczyt z dn. 19.01.2026 r.).

[23] Por. *Memorial. Centro Cultural Memorial Pe. Léo em Lorena (SP)*, https://www.bethania.com.br/institucional/memorial/ (odczyt z dn. 10.01.2026 r.).

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.scj.pl

2. Działalność ewangelizacyjna i charyzmatyczna

Ksiądz Léo w swojej działalności duszpasterskiej wykorzystywał liczne uzdolnienia: był śpiewakiem, kompozytorem, prezenterem, kaznodzieją i pisarzem. Jego talent ewangelizacyjny stał się szeroko znany w Brazylii dzięki zaangażowaniu od 1983 roku w działalność Katolickiej Odnowy Charyzmatycznej (Renovação Carismática Católica – RCC). Już w czasach seminarium czynnie włączał się w ewangelizację. Jako kapłan rozwinął tę działalność, uczestnicząc w wydarzeniach gromadzących tysiące ludzi, które były również transmitowane w telewizji. Popularność zyskał dzięki głoszeniu kazań w czasie spotkań organizowanych w wielkich halach i na stadionach, takich jak Morumbi czy Pacaembu w São Paulo (SP) oraz we wszystkich stanach Brazylii. W ewangelizacji wykorzystywał, zgodnie z charyzmatem swojego Zgromadzenia, różne środki komunikacji. Występował w katolickich programach telewizyjnych Associação do Senhor Jesus [Stowarzyszenia Pana Jezusa] w Valinhos (SP), założonym przez ewangelizatora o. Edwarda Dougherty SJ[24], a także w Sistema de Comunicação – Canção Nova [Grupa Medialna – Nowa Pieśń] w Cachoeira Paulista (SP), dziele medialnym założonym przez ks. Jonasa Abiba[25]. Jego homilie bazowały na duchowości wynieł sionej z charyzmatu Zgromadzenia założonego przez czcigodnego sługę Bożego o. Leona Jana Dehona[26], uwypuklającej centralny motyw miło-

[24] Początki stowarzyszenia wiążą się z publikowaniem listu ewangelizacyjnego, który następnie przekształcił się w magazyn „Brasil Cristão" [„Chrześcijańska Brazylia"]. Pierwszy telewizyjny program katolicki *Anunciamos Jesus* [*Głosimy Jezusa*] rozpoczął nadawanie w 1983 roku, a jego zasięg obejmował całą Brazylię. W 1991 roku rozpoczęto budowę Centro de Produções Século 21 [Centrum Produkcji XXI Wieku] w Valinhos, skąd dzisiaj jest nadawanych ponad 40 programów ewangelizacyjnych emitowanych w Brazylii i na świecie. Por. *Associação do Senhor Jesus (ASJ). Quem somos*, https://portalasj.com.br/quem-somos/ (odczyt z dn. 01.12.2025 r.).

[25] Początki dzieła wiążą się z powstaniem wspólnoty Canção Nova założonej w 1978 roku, której celem była ewangelizacja. W 1980 roku zainaugurowano pierwszy dom misyjny w Cachoeira Paulista (SP) i powstała stacja radiowa. Obecnie mieści się tam centrum ewangelizacyjne, prowadzona jest działalność społeczna i rekolekcyjna. Por. *Comunidade Canção Nova. Nossa História*, https://comunidadecancaonova.com/cancao-nova-quem-somos/como-nascemos/ (odczyt z dn. 01.12.2025 r.).

[26] Czcigodny sługa Boży o. Leon Jan Dehon urodził się 14 marca 1843 roku w La Capelle (Francja). Odbył studia prawnicze na paryskiej Sorbonie, które zakończył w 1864 roku, uzyskując doktorat z prawa cywilnego. Święcenia kapłańskie przyjął

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.sej.pl

ści Najświętszego Serca Jezusowego, zjednoczenie z Jezusem, miłosierdzie jako zasadę działania oraz kapłańską jedność z cierpiącymi[27].

Ksiądz Léo opublikował 28 książek, z których kilka ukazało się już po jego śmierci[28]. Jednym z najważniejszych tematów w nich poruszonych jest zagadnienie „*cura interior*" – uzdrowienia wewnętrznego człowieka (emocji, ran serca, uzależnień, cierpienia). Temat ten pojawiał się stale zarówno w jego wystąpieniach publicznych, jak też w publikacjach i innych materiałach ewangelizacyjnych. Mówiąc o planie wewnętrznego uzdrowienia, ks. Léo stwierdzał: „Jednym z pięknych sekretów wewnętrznego uzdrowienia jest intensywne przeżywanie każdej chwili dnia i samego życia. W każdej fazie naszej podróży kryje się piękno. Nie możemy porównywać poszczególnych etapów: dorastania, młodości, dzieciństwa, dojrzałości. Wszystko ma swoje własne piękno"[29]. Najlepszym przewodnikiem w drodze uzdrowienia wewnętrznego było dla niego Pismo Święte, które prowadzi człowieka drogą przemiany serca,

w 1868 roku. Uzyskał doktorat z filozofii, teologii i prawa kanonicznego. Od 1871 roku pracował jako wikariusz w parafii Saint-Quentin, gdzie rozwijał szeroką działalność społeczną w duchu encykliki papieża Leona XIII *Rerum novarum* (1891). W 1878 roku założył Zgromadzenie Księży Najświętszego Serca Jezusowego (sercanie). Zmarł 12 sierpnia 1925 roku w Brukseli. Por. M. Daniluk, *Dehon Léon SCJ*, w: L. Bieńkowski, F. Gryglewicz, R. Łukaszyk (red.), *Encyklopedia katolicka*, t. 3, Lublin 1995, kol. 1098-1099.

[27] Por. *Breve biografia Pe. Léo Tarcísio Gonçalves Pereira, SCJ (1961-2007)*, *dz. cyt.*; *Comunidade Bethânia. Padre Léo – O fundador*, *dz. cyt*.

[28] Publikacje książkowe według lat wydania: *Contatos Mediatos e Imediatos de Frei Leão*, [b.m.w.] 1987; *Cura interior*, São Paulo 1994; *Tocar o Senhor*, São Paulo 1994; *Servir no Espírito*, São Paulo 1994; *Cure seu coração!*, São Paulo 1998; *Seja feliz todos os dias*, São Paulo 1998; *Corações curados*, São Paulo 2001; *Rezando a vida*, São Paulo 2001; *Viver com HIV*, São Paulo 2001; *Na trilha da cura*, Cachoeira Paulista 2002; *A cura do ressentimento*, São Paulo 2003; *Homens e mulheres restaurados*, Cachoeira Paulista 2003; *Experienciar milagres*, São Paulo 2004; *Rastros de Deus*, São Paulo 2004; *Roteiros bíblicos de cura interior*, São Paulo 2004; *Saborear a vida*, São Paulo 2004; *Segredos para a cura interior*, São Paulo 2004; *Cura dos traumas da morte*, Cachoeira Paulista 2005; *Famílias restauradas*, Cachoeira Paulista 2005; *Sede fecundos*, São Paulo 2005; *Buscai as coisas do alto*, Cachoeira Paulista 2006; *Gotas de cura interior*, Cachoeira Paulista 2006; *Viver Bethânia*, São Paulo 2006; *Cheia de graça*, Cachoeira Paulista 2007; *Jovens Sarados*, Cachoeira Paulista 2007; *Renovados pelo Espirito Santo*, São Paulo 2008; *Curados para vencer a batalha*, Cachoeira Paulista 2009; *Pertencemos a Deus*, São Paulo 2014.

[29] Por. *Roteiro de cura Interior – Pe. Léo SCJ* (wideo), https://padreleobethania.com.br/roteiro-de-cura-interior/ (odczyt z dn. 02.12.2025 r.).

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.scj.pl

uzdrowienia zranień i odnowy relacji z Bogiem. W ten sposób potrzeby psychologiczne człowieka łączą się z jego potrzebami duchowymi, prowadząc go do uzdrowienia emocji, pokonania traumy, odkrycia wartości życia we wspólnocie Kościoła, przebaczenia i wzrostu nadziei[30]. Takie ujęcie procesu leczenia zranień pozwalało korzystać z jego nauczania nie tylko osobom wierzącym i zaangażowanym w struktury kościelne, ale było również dostępne dla każdego, kto doświadczał cierpienia, zagubienia lub kryzysu.

Tematy jego publikacji koncentrowały się na zagadnieniach duchowych dotyczących uzdrowienia emocji oraz relacji rodzinnych. Jego książki były tłumaczone na wiele języków i cieszyły się dużą popularnością. Był również niestrudzonym kaznodzieją, który poruszał serca wszystkich pełną radości i głębi Bożą pedagogią[31].

Styl głoszenia ks. Léo był bardzo praktyczny. Odbiegał on od teoretycznych rozważań teologicznych czy akademickich. W nauczaniu tym dominowały tematy sakramentów świętych, modlitwy, słowa Bożego, ale także relacji międzyludzkich, relacji domowych, towarzyszenia, rehabilitacji i leczenia, ludzkiego braterstwa. Jako poeta i duszpasterz starał się łączyć mistykę Najświętszego Serca Jezusowego z konkretną służbą i cierpieniem spotykanych ludzi. Jego charyzmat nauczycielski i duszpasterski łączył elementy charyzmatyczne ze społecznymi, ukazując Ewangelię jako bazę do uzdrowienia osobistego człowieka, właściwego kształtowania wspólnoty i osiągnięcia sprawiedliwości społecznej.

W swoim nauczaniu ks. Léo często podkreślał, że Bóg ma poczucie humoru, co możemy zauważyć przede wszystkim w wielu opowiadaniach biblijnych (np. o Abrahamie i Sarze, którzy w starości otrzymują dar potomstwa; o jąkającym się Mojżeszu, którego Bóg czyni przewodnikiem i prawodawcą swojego ludu)[32]. Nieustannie przypomina również, że to Bóg sam wychodzi naprzeciw grzesznikowi, nie potępia go, ale ofiaruje mu łaskę zbawienia. To właśnie – zdaniem sługi Bożego – wyróżnia chrześcijaństwo od innych religii. Bóg staje się bliski człowiekowi, tak-

[30] Por. L. T. Gonçalves Pereira, *Roteiros bíblicos de cura interior*, *dz. cyt*.
[31] Por. F. Aquino, *Padre Léo, um vaso para Cristo*, *dz. cyt*.
[32] Por. 2005.07.01.VVE, s. 7-8.

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.sej.pl

że człowiekowi, który tkwi w grzechu. Przychodzi do niego, aby go wyzwolić i dać mu życie dziecka Bożego[33].

Prostota i komunikatywność stylu wypowiedzi z częstym dodawaniem elementów humoru, anegdot i przykładów z życia, chociaż niekiedy były oceniane jako zbyt popularna forma przekazu, sprawiały jednak, że przepowiadanie ks. Léo miało ogromną siłę oddziaływania. W wielu świadectwach i wspomnieniach był określany jako „*humorista de Deus* [Boży humorysta]", co wskazuje na to, że jego sposób głoszenia przynosił ulgę, nadzieję i otwierał ludzi na przyjęcie Ewangelii. Taki styl głoszenia łączył duchowość z codziennością, co czyniło wiarę bardziej dostępną, sprzyjał autentyczności, bliskości, co było szczególnie ważne w pracy z osobami marginalizowanymi, uzależnionymi oraz porzuconymi[34].

Homilie ks. Léo doczekały się również ciekawej analizy pod kątem rez torycznym. W 2016 roku na Universidade de Franca została obroniona praca magisterska *Mediadores da fé: análise do ethos de pregadores carismáticos* [*Pośrednicy wiary: analiza etosu charyzmatycznych kaznodziejów*], w której dokonano analizy tekstów wystąpień religijnych trzech znanych brazylijskich ewangelizatorów: ks. Jonasa Abiba, ks. Léo oraz ks. Fábio de Melo[35]. Autor badając je pod kątem retorycznym, opisuje funkcjonowanie etosu mówcy w kazaniach religijnych, mając na celu refleksję nad ich zasięgiem perswazyjnym i jego implikacjami dla retoryczno-argumentacyjnej struktury wspomnianego gatunku. Dzięki analizie korpusu wybranych przemówień autor dochodzi do wniosku, że dobierane przez kaznodziejów elementy retoryczno-argumentacyjne, stanowiące przewodnią zasadę w przemówieniach, zmierzają do zapewnienia większego zaangażowania wiernych. Podkreśla również, że każdy z mówców stara się na swój sposób skłonić słuchaczy do uwie-

[33] Por. 2005.07.01.VVE, s. 11.

[34] Por. *O início do caminho à beatificação do padre Léo*, https://agenciaal.alesc.sc.gov.br/index.php/especiais/reportagens/o-inicio-do-caminho-a-beatificacaeo-do-padre-leo (odczyt z dn. 18.01.2026 r.). Zbiór homilii i przemówień ks. Léo podzielonych tematycznie można znaleźć na stronie: *Vídeos do Padre Léo de Bethânia. Pregações, homilias, palestras, homenagens e histórias*, https://padreleobethania.com.br/relacao-de-pregacoes-por-temas/ (odczyt z dn. 17.01.2026 r.).

[35] Por. D. G. Eleutério, *Mediadores da fé: análise do ethos de pregadores carismáticos*, maszynopis, Franca 2016, Archiwum Postulacji.

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.scj.pl

rzenia w to, co jest mówione. Analizując jakościowo etos w wybranych kazaniach, zaobserwował także, że przemówienia religijne wygłaszane przez kapłanów zachowywały związek z tradycją religijną: były ogłaszane na podstawie fragmentów Pisma Świętego, które stanowiły oparcie dla przemówienia i miały na celu utwierdzić słuchaczy w przekonaniu, że orędzie interpretowane przez mówcę ma Boskie pochodzenie. Kaznodzieje podkreślali także swój autorytet wynikający z tego, że są przedstawicielami Kościoła katolickiego. Ich homilie były wygłaszane w sposób charakterystyczny dla każdego z nich i posiadały wyraźnie indywidualne cechy[36].

Szczególnie wymownym sposobem ewangelizacji ks. Léo było jego przeżywanie cierpienia. Profesor Felipe Aquino pisze o tym w następujący sposób: „Jako ksiądz kroczył drogą przypominającą samego Jezusa. Długo głosił kazania, przemierzając drogi świata, a następnie żył swoją męką. To był cały rok walki z rakiem (chłoniakiem), który ostatecznie doprowadził go do Boga. Ale nie dał się pokonać bólowi i cierpieniu. W słowach i gestach nigdy nie okazywał bólu, zawsze znosząc go z wiarą i nadzieją. Piętnaście dni przed śmiercią wygłosił swoje ostatnie kazanie w Canção Nova, w dniu urodzin ks. Jonasa, 21 grudnia. Kazanie, które poruszyło wielu; swoim życiem żył tym, co głosił”[37].

W swoim ostatnim kazaniu schorowany i cierpiący ks. Léo mówił: „Chcesz być szczęśliwy? Szukaj tego, co w górze. To jest wielkie słowo, które Bóg włożył do mojego serca w tym czasie. Choroba odebrała mi wszystko: nie mogę już chodzić sam, nie widzę dobrze. Jestem ślepy na prawe oko, a lewym widzę tylko około 40%. Ale przyszło mi do głowy: «Biada mi, gdybym nie głosił Ewangelii!» (por. 1 Kor 9,16). Gdyby to zależało ode mnie, byłbym obecny na każdym wydarzeniu zaplanowanym na ten rok. Ale to nie zależy ode mnie. Mimo to są rzeczy, które mogę zrobić. (…) Bóg dał mi dar pisania. Z wielkim trudem powiększałem widok na moim laptopie. I tak narodziła się książka *Buscai as coisas do alto* [*Szukajcie tego, co w górze*][38] (…). Wiedziałem, że muszę tu być w tych dniach, by śpiewać o Bożym zwycięstwie w moim ży-

[36] Por. tamże, s. 149-153.

[37] F. Aquino, *Padre Léo, um vaso para Cristo*, *dz. cyt.*

[38] Por. L. T. Gonçalves Pereira, *Buscai as coisas do alto*, *dz. cyt.*

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.sej.pl

ciu. Rak odbiera nam wszystko, pozbawia nas godności. Stajemy się jak «szmata» na łóżku. Czułem się tak zażenowany nawet wobec obcych, którzy musieli mi zmieniać pieluchy. Ale wiara pozostaje. Nikt nie może jej odebrać. Ci, którzy mają wiarę, nic nie stracili, bo ona pomaga nam przetrwać, gdy jesteśmy najbardziej zmęczeni i cierpimy. (…) Słowo Boże mówi: «Wasze życie jest ukryte z Chrystusem w Bogu» (Kol 3,3). Współczuję tym, którym brakuje wiary, bo to jedyna rzecz, której nie zostaniemy pozbawieni”[39].

W swojej ostatniej książce *Pertencemos a Deus*, napisanej w czasie niemal dziesięciomiesięcznej walki z rakiem, ks. Léo raz jeszcze przedstawił czytelnikom rzeczywistość, która jest jednocześnie prosta i przemieniająca, dotyczącą każdego człowieka: należymy do Boga. Uświadomienie sobie tego oznacza przyjęcie znaku Boskiego synostwa, które każdy nosi w sobie, dbając o to, aby zło i jego kłamstwa nie zniszczyły naszego ciała, umysłu i ducha. Należeć do Pana oznacza pozbyć się samowystarczalności i egoizmu, które prowadzą do pragnienia bycia centrum wszystkiego; oznacza porzucenie szkodliwych nałogów; oznacza miłość do siebie i bliźniego, ponieważ jesteśmy obrazem i podobieństwem Pana; oznacza dbanie o siebie pod każdym względem, ponieważ jesteśmy świątynią Ducha Świętego[40].

3. Działalność społeczna

Jednym z bardzo ważnych elementów duchowości ks. Léo była działalność społeczna i charytatywna. Skupiała się ona przede wszystkim na rozwijaniu założonej przez niego wspólnoty Bethânia. Stała się ona odpowiedzią na realne potrzeby: uzależnienia, marginalizacji, samotności czy odrzucenia, które dostrzegał wokół siebie. Wychodził z prostego ewangelicznego założenia: „Powinniśmy przyjmować każdą osobę, która do nas przychodzi, tak jak przyjęlibyśmy samego Jezusa”[41].

---

[39] *Buscai as Coisas do Alto – Pe. Léo (09/12/06)*, *dz. cyt.* (tł. własne).

[40] Por. L. T. Gonçalves Pereira, *Pertencemos a Deus*, *dz. cyt*.

[41] Por. *Comunidade Bethânia. História*, https://www.bethania.com.br/institucional/historia (odczyt z dn. 17.01.2026 r.).

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.scj.pl

Z teologicznego punktu widzenia było to realizacją sercańskiej duchowości w duchu założyciela Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego, o. Leona Jana Dehona: Serce Jezusa, które bije dla ludzi na marginesie, utożsamia się z cierpieniem oraz uzdrawia przez miłość, solidarność, wspólnotę.

Ksiądz Léo był przekonany, że uzależnienie jest problemem, który można przezwyciężyć dzięki bezwarunkowej miłości i wsparciu. Jego podejście było oparte na pobożności i modlitwie, co przyciągało ludzi w trudnych sytuacjach. W jednym ze swoich wywiadów przekonywał: „Bóg nie stworzył nas jako przeciwników. Człowiek jest obrazem i podobieństwem Boga; człowiek jest partnerem Boga. Widzę to, Jô, widzę to w moich dzieciach, ponieważ tak traktujemy tych, którzy mieszkają z nami. Widzę moje dzieci, kiedy przybywają do Betanii, ile z nich przybywa z zniekształconymi twarzami, cuchnących, bez zębów. Narkotyki i alkohol niszczą człowieka. A kiedy zaczynają z nami mieszkać, szukamy dentysty, który wstawi im zęby, zapewniamy im prawidłowe odżywianie, zdrowe środowisko, w którym żyjemy: po 2-3 miesiącach następuje proces odbudowy; twarz osoby jest inna. Jeśli ja, na przykład, który adoptowałem tego chłopca, tę dziewczynkę, 4 miesiące temu, rok temu, lub niektórych, którzy są ze mną już znacznie wcześniej, jeśli ja jestem szczęśliwy, to wyobraź sobie, jak Bóg się cieszy, gdy widzi osobę, która się odradza, staje się człowiekiem”[42].

Zaraz po założeniu wspólnoty ks. Léo wprowadził szereg innowacyjnych rozwiązań, które miały na celu wsparcie osób walczących z uzależnieniem. Już w pierwszym roku działalności zorganizował intensywne programy terapeutyczne, które integrowały elementy modlitwy ze wsparciem psychologicznym. Dzięki tej holistycznej metodzie wielu uczestników zaczęło dostrzegać pozytywne zmiany w swoim życiu. W leczeniu z uzależnień rozpoczęto również współpracę z lokalnymi szpitalami i organizacjami zdrowia psychicznego, by zapewnić kompleksową pomoc. Programy zdrowotne obejmowały nie tylko terapię, ale również działania edukacyjne dotyczące uzależnień.

Kluczowym elementem wszystkich działań zmierzających do odzyskania pełni zdrowia było osadzenie procesu leczenia w perspektywie du-

[42] Por. 2005.07.01.VVE, s. 12.

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.sej.pl

chowości katolickiej. W ramach rehabilitacji wprowadzono codzienne modlitwy i medytacje, co miało na celu ułatwienie uczestnikom nawiązania głębszej relacji z Bogiem oraz samym sobą. Wiele osób, które przechodziły przez programy, zgłaszało, że modlitwa pomogła im w pokonywaniu kryzysów i stabilizowaniu emocji. Ksiądz Léo dbał również o to, by umożliwić podopiecznym korzystanie z indywidualnego kierownictwa duchowego. Wiele osób uczestniczących w terapii podkreślało jego umiejętność słuchania i empatii, które stanowiły duże wsparcie na drodze do uzdrowienia. Organizował on również regularne spotkania, które były miejscem dla dzielenia się doświadczeniami oraz modlitwy w grupie[43].

Wspólnota Bethânia, mająca swą siedzibę w São João Batista w stanie Santa Catarina, szybko się rozrosła, otwierając nowe domy: w 1998 roku w Kurytybie w stanie Paraná oraz w 1999 roku w Foz do Iguaçu w stanie Paraná. Następnie otwarto placówki w Guarapuava (PR) w 2000 roku i w Lorena (SP) w 2003 roku. Ponieważ od końca ubiegłego wieku spożycie legalnych i nielegalnych narkotyków w Brazylii przybierało rozmiary prawdziwej epidemii, mającej poważne konsekwencje społeczne, coraz bardziej konieczne stało się rozszerzenie sieci opieki nad osobami uzależnionymi od substancji psychoaktywnych oraz ich leczenie i rehabilitacja. Obecnie Associação Educacional e Assistencial Bethânia jest stowarzyszeniem cywilnym o charakterze religijnym, o zasięgu krajowym i statusie użyteczności publicznej, zarejestrowanym i formalnie upoważnionym do działania w tej dziedzinie[44].

4. Droga do świętości

Ksiądz Léo Tarcísio Gonçalves Pereira SCJ zmarł w opinii świętości. Był osobą niezwykle popularną, co wynikało z jego działalności kaznodziejskiej oraz z opieki, jaką otaczał osoby wykluczone. W latach 2007-2015 wielu ludzi nawiedzało jego grób w Itajubá (MG). Zadbano również

[43] Por. 2005.07.01.VVE, s. 7.

[44] Por. *Breve biografia Pe. Léo Tarcísio Gonçalves Pereira, SCJ (1961-2007)*, *dz. cyt.*

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.scj.pl

o popularyzację jego osoby i przesłania duchownego zwłaszcza za pośrednictwem telewizji i Internetu[45].

Postać ks. Léo pociągała wielu do Boga. Jego nauczanie zmieniało ich życie, pozwalało przywrócić je na ewangeliczne tory. Znamienne jest tutaj choćby świadectwo jednego z kapłanów, który pomimo wcześniejszego niedowierzania, a może nawet niechęci, stopniowo poznając nauczanie i osobę sługi Bożego, przekonał się, że jego słowa przybliżają Dobrą Nowinę Jezusa. „Dziękuję Bogu, bo pewnego dnia postawił mnie w ciemnym korytarzu przed dziwnym księdzem, zbyt nowoczesnym, pomyślałem, który chodził w koszulach pełnych kwiatów, paskach jak kowboj, bardzo nowoczesnych dżinsach, na które patrzyłem z podejrzliwością. «Co za dziwny ksiądz!». Ktoś powiedział mi: «Jest sławny». «O, naprawdę?». «Tak. Ma program o nazwie *Anunciando Jesus* [*Głoszenie Jezusa*]. Jest pisarzem». «Naprawdę?!». Ale pewnego dnia odkryłem, że ten mężczyzna w kolorowych koszulach i dziwnych spodniach miał serce dokładnie takie jak Jezus. (…) W miarę jak stopniowo poznawałem tego człowieka, odkryłem, że był pełen grzechów. Miał po prostu grzechy, jak ja, ale nie zrezygnował ze swojego zbawienia. (…) Patrzył na narkomanów i widział w tych mężczyznach i kobietach to samo, co widział w sobie; nie miał w sobie wyższości, nie czuł się lepiej, wchodził w ich czas. Czas ks. Léo był liturgiczny. Był liturgiczny. Ile razy ten człowiek, ci ludzie, kładli mi rękę na głowie, kładli mnie na kolanach jak dziecko i zmniejszali mój strach, tak jak Jezus zmniejszał strach tych, których spotykał. Ile razy, widząc ks. Léo z daleka, w domu – mieszkałem w Belo Horizonte, a on był już u szczytu swojej pracy tutaj, w Canção Nova – płakałem jak dziecko po drugiej stronie, ponieważ jego słowo działało we mnie w sposób odkupieńczy, jego słowo mnie ratowało po drugiej stronie telewizora. (…) Bo Słowo, gdy jest połączone ze Słowem Jezusa, moi przyjaciele, nie ma w nas innego przeznaczenia, jak tylko nas wyzwolić. Nie miejcie wątpliwości, Słowo Jezusa nas wyzwala, otwiera nasze więzienia, czyni nas lepszymi”[46].

---

[45] Por. *Florianopolitana. Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Leonis Tarsicii Gonçalves Pereira Sacerdotis Professi Congregationis Sacerdotum a Sacro Corde Iesu (1961-2007), dz. cyt.*, s. [3].

[46] Instituto Padre Léo, *Pesquisa na internet e em documentos sobre Padre Léo, sua fama de santidade e o processo de beatificação. Testemunho Padre Fábio de Melo*,

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.sscj.pl

Podobne świadectwo złożył prof. Felipe Aquino: „Św. Paweł powiedział: «Przechowujemy zaś ten skarb w naczyniach glinianych, aby z Boga była owa przeogromna moc, a nie z nas» (2 Kor 4,7). Ksiądz Leo był żywym i autentycznym przykładem tego słowa. Jego moc głoszenia była niezwykła, moc Boża umieszczona w glinianym naczyniu, które z czasem «pękło», ale nawet rozbite, będzie emanować wonią Chrystusa przez długi czas i w wielu miejscach”[47].

W 2017 roku za zgodą abp. Wilsona Tadeu Jöncka SCJ, ordynariusza archidiecezji Florianópolis, rozpoczęto przygotowania do procesu beatyfikacyjnego ks. Léo[48]. W 2019 roku uzyskano *nihil obstat* potwierdzające brak zarzutów wobec kandydata do świętości. Proces beatyfikacyjny w fazie diecezjalnej został wszczęty 7 marca 2020 roku podczas Mszy Świętej, której przewodniczył abp Wilson Tadeu Jönck SCJ[49]. Po zebraniu materiałów dotyczących życia i cnót ks. Léo 21 czerwca 2025 roku podczas uroczystej Mszy Świętej we wspólnocie Bethânia w São João Batista (SC) zakończono etap diecezjalny procesu beatyfikacyjnego sługi Bożego[50]. 28 lipca 2025 roku odpowiedzialny za Instytut Ojca Leo (Instituto Padre Léo) ks. Lúcio Tardivo przekazał całą dokumentację zebraną podczas diecezjalnej fazy procesu Dykasterii Spraw Kanonizacyjnych w Watykanie. W ceremonii uczestniczyli również ks. Levi dos

http://www.padreleoeterno.com.br/2009/05/transcricao-completa-do-testemunho-do.html, Archiwum Postulacji, s. [3-5].

47 F. Aquino, *Padre Léo, um vaso para Cristo*, *dz. cyt.* (tł. własne).

48 W październiku 2017 roku ks. Vicente de Paula Neto, ks. Lúcio Tardivo i ks. Elinton Costa, tworzący wspólnotę Bethânia, zwrócili się z oficjalną prośbą do abp. Wilsona Tadeu Jöncka SCJ, ordynariusza archidiecezji Florianópolis, o rozpoczęcie procesu beatyfikacyjnego. Por. *Padre Léo: acolher a todos como ao próprio Cristo*, https://arquifln.org.br/novas-comunidades/padre-leo-acolher-a-todos-como-ao-proprio-cristo (odczyt z dn. 12.01.2026 r.); *Pe. Lúcio Tardivo. Processo de beatificação do servo de Deus pe. Léo. Santoflow podcast #355*, https://www.youtube.com/watch?v=Dlga5FK4jeU (odczyt z dn. 12.01.2026 r.).

49 Por. *Florianopolitana. Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Leonis Tarsicii Gonçalves Pereira Sacerdotis Professi Congregationis Sacerdotum a Sacro Corde Iesu (1961-2007)*, *dz. cyt.*, s. [4]; Redação A12, *6 pontos marcantes para conhecer a vida de Padre Léo*, https://www.a12.com/redacaoa12/igreja/6-pontos-marcantes-para-conhecer-a-vida-de-padre-leo (odczyt z dn. 10.08.2025 r.).

50 Por. *Encerrada a fase diocesana do processo de beatificação do Pe. Léo*, https://arquifln.org.br/destaques/encerrada-a-fase-diocesana-do-processo-de-beatificacao-do-pe-leo (odczyt z dn. 12.01.2026 r.).

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.scj.pl

Anjos Ferreira SCJ – wikariusz generalny Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego, ks. Willyans Prado Rapozo SCJ – radny generalny oraz Paolo Villota – postulator procesu[51].

Obecnie trwają badania dotyczące domniemanego cudu przypisywanego wstawiennictwu ks. Léo. Chodzi o przypadek powrotu do pełni zdrowia dziewczynki, u której doszło do 45-minutowego zatrzymania oddechu spowodowanego sepsą. Osoba ta przeżyła bez żadnych powikłań[52].

Modlitwa o beatyfikację sługi Bożego Ojca Leona: „Ojcze Święty, wielbimy Cię i błogosławimy, a wspominając Twojego sługę, Ojca Leona z Betanii, którego życie naznaczone było wielką miłością do Serca Twojego Syna i otwartością na najbardziej potrzebujących, stając się wzorem dla tych, którzy pragną szukać dóbr niebieskich, prosimy Cię: niech wzrasta w nas żarliwe pragnienie miłości i służby w świętości, o czym tak często mówił w swoim nauczaniu. Udziel nam, umiłowany Ojcze, zgodnie z Twoją wolą i miłosierdziem, łaski, której tak bardzo potrzebujemy: (wymień swoją prośbę). *Ojcze nasz*, *Zdrowaś Maryjo* i *Chwała Ojcu* (Za zgodą Kościoła – Archidiecezja Florianópolis)”[53].

Zakończenie

Przeprowadzone badania pozwalają nam stwierdzić, że postać sługi Bożego ks. Léo Tarcísio Gonçalvesa Pereiry SCJ bez wątpienia stanos wi piękny przykład kapłana i zakonnika w pełni poświęconego służbie Ewangelii dla zbawienia człowieka. Imponująca lista jego osiągnięć duchowych i ewangelizacyjnych, a także nowatorska i wszechstronna

[51] Por. tamże; W. Prado Rapozo, *Padre Léo Tarcísio, un altro dehoniano in cammino verso gli altari*, https://www.dehoniani.org/it/padre-leo-tarcisio-un-altro-dehoniano-in-cammino-verso-gli-altari/ (odczyt z dn. 12.01.2026 r.).

[52] Por. *Encerrada a fase diocesana do processo de beatificação do Pe. Léo*, *dz. cyt*.

[53] *Oração pela Beatificação do Servo de Deus Padre Léo*, Archiwum Postulacji, s. [2] (tł. własne).

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.scj.pl

działalność społeczna zogniskowana przede wszystkim na pomocy potrzebującym we wspólnocie Bethânia, jest owocem jego zapału misyjnego i głębokiej miłości do Jezusa Chrystusa, którego oblicze dostrzegał w Kościele i w każdym spotkanym człowieku.

Zarówno w jego działalności kaznodziejskiej, jako jednego z najbardziej rozpoznawalnych współczesnych ewangelizatorów w Brazylii, jak też w działalności społecznej możemy dostrzec trafną diagnozę współczesnego społeczeństwa i wynikającą z niej perspektywę działania ewangelizacyjnego i społecznego. Jego nauczanie i pomoc udzielana potrzebującym świadczą, że jedynie powrót do Boga, który zawsze z radością i miłością przyjmuje człowieka i pozwala mu żyć w wolności dziecka Bożego, jest w stanie zaradzić współczesnym problemom dręczącym ludzkość, którymi są różnorakie formy uzależnienia, kryzys rodziny i odrzucenie Boga.

Bibliografia

1. Publikacje sługi Bożego (według roku wydania):

Gonçalves Pereira L. T., *Contatos Mediatos e Imediatos de Frei Leão*, [b.m.w.] 1987.

Gonçalves Pereira L. T., *Cura interior*, Edições Loyola, ISBN 9788515010110, São Paulo 1994.

Gonçalves Pereira L. T., *Servir no Espírito*, Edições Loyola, ISBN 9788515010103, São Paulo 1994.

Gonçalves Pereira L. T., *Tocar o Senhor*, Edições Loyola, ISBN 9788515004850, São Paulo 1994.

Gonçalves Pereira L. T., *Cure seu coração!*, Edições Loyola, ISBN 9788515017386, São Paulo 1998.

Gonçalves Pereira L. T., *Seja feliz todos os dias*, Edições Loyola, ISBN 9788515017461, São Paulo 1998.

Gonçalves Pereira L. T., *Corações curados*, Edições Loyola, ISBN 9788515022632, São Paulo 2001.

Gonçalves Pereira L. T., *Rezando a vida*, Edições Loyola, ISBN 9788515022656, São Paulo 2001.

Gonçalves Pereira L. T., *Viver com HIV*, Edições Loyola, ISBN 9788515022793, São Paulo 2001.

Gonçalves Pereira L. T., *Na trilha da cura*, Canção Nova, ISBN 8588727153, Cachoeira Paulista 2002.

Gonçalves Pereira L. T., *A cura do ressentimento*, Edições Loyola, ISBN 9788515028184, São Paulo 2003.

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.scj.pl

Gonçalves Pereira L. T., *Homens e mulheres restaurados*, Canção Nova, ISBN 9788599903124, Cachoeira Paulista 2003.
Gonçalves Pereira L. T., *Experienciar milagres*, Edições Loyola, ISBN 9788515028580, São Paulo 2004.
Gonçalves Pereira L. T., *Rastros de Deus*, Edições Loyola, ISBN 9788515028863, São Paulo 2004.
Gonçalves Pereira L. T., *Roteiros bíblicos de cura interior*, Edições Loyola, ISBN 9788515028603, São Paulo 2004.
Gonçalves Pereira L. T., *Saborear a vida*, Edições Loyola, ISBN 9788515028610, São Paulo 2004.
Gonçalves Pereira L. T., *Segredos para a cura interior*, Edições Loyola, ISBN 9788515028597, São Paulo 2004.
Gonçalves Pereira L. T., *Cura dos traumas da morte*, Canção Nova, ISBN 8576770229, Cachoeira Paulista 2005.
Gonçalves Pereira L. T., *Famílias restauradas*, Canção Nova, ISBN 9788588727830, Cachoeira Paulista 2005.
Gonçalves Pereira L. T., *Sede fecundos*, Edições Loyola, ISBN 9788576779506, São Paulo 2005.
Gonçalves Pereira L. T., *Buscai as coisas do alto*, Canção Nova, ISBN 9788599903131, Cachoeira Paulista 2006.
Gonçalves Pereira L. T., *Gotas de cura interior*, Canção Nova, ISBN 9788576770152, Cachoeira Paulista 2006.
Gonçalves Pereira L. T., *Viver Bethânia*, São Paulo 2006.

Wydane pośmiertnie:

Gonçalves Pereira L. T., *Cheia de graça*, Canção Nova, ISBN 9788576770787, Cachoeira Paulista 2007.
Gonçalves Pereira L. T., *Jovens Sarados*, Canção Nova, ISBN 9788576770404, Cachoeira Paulista 2007.
Gonçalves Pereira L. T., *Renovados pelo Espirito Santo*, Canção Nova, ISBN 9788576770930, São Paulo 2008.
Gonçalves Pereira L. T., *Curados para vencer a batalha*, Canção Nova, ISBN 9788576771661, Cachoeira Paulista 2009.
Gonçalves Pereira L. T., *Pertencemos a Deus*, Canção Nova, ISBN 9788576774204, São Paulo 2014.

2. Dokumenty Archiwum Postulacji:

Eleutério D. G., *Mediadores da fé: análise do ethos de pregadores carismáticos*, maszynopis, Franca 2016, Archiwum Postulacji.
Florianopolitana. Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Leonis Tarsicii Gonçalves Pereira Sacerdotis Professi Congregationis Sacerdotum a Sacro Corde Iesu (1961-2007), Archiwum Postulacji, s. [1-4].
Florianopolitana. Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Leonis Tarsicii Gonçalves Pereira Sacerdotis Professi Congregationis Sacerdotum a Sacro Corde Iesu (1961-2007). Jô Soares entrevista Pe. Léo, transkrypcja wywiadu: Padre Léo Entrevista no Jô Soares Completa www padrele, https://www.youtube.com/watch?v=CyAPS6faZos, Archiwum Postulacji, nr 2005.07.01.VVE, s. [1-13].
Florianopolitana. Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Leonis Tarsicii Gonçalves Pereira Sacerdotis Professi Congregationis Sacerdotum a Sacro Corde Iesu (1961-2007).

Missa de Exéquias Padre Léo, celebrada por Monsenhor Jonas Abib, em 05 de janeiro de 2007, https://www.youtube.com/watch?v=wZIaOShZd0U, Archiwum Postulacji, nr 2007.01.05.VID, s. [1-18].

Florianopolitana. Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Leonis Tarsicii Gonçalves Pereira Sacerdotis Professi Congregationis Sacerdotum a Sacro Corde Iesu (1961-2007). Missa de sétimo dia presidida por Monsenhor Jonas Abib, trecho do vídeo da homilia feita por ele, 10 de janeiro de 2007, https://www.youtube.com/watch?v=CSg-i6iWaJI, Archiwum Postulacji, nr 2007.01.10.VID, s. [1-10].

Florianopolitana. Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Leonis Tarsicii Gonçalves Pereira Sacerdotis Professi Congregationis Sacerdotum a Sacro Corde Iesu (1961-2007). Vídeo da Missa de corpo presente de padre Léo, em Itajubá – MG, 06 de janeiro de 2007, https://www.youtube.com/watch?v=H5BixWdeOSg, Archiwum Postulacji, nr 2007.01.06.VID, s. [1-17].

Instituto Padre Léo, *Cronologia Servo de Deus Padre Léo Gonçalves Pereira*, Archiwum Postulacji, s. [1-12].

Instituto Padre Léo, *Pesquisa na internet e em documentos sobre Padre Léo, sua fama de santidade e o processo de beatificação*, Archiwum Postulacji, s. [1-25].

Oração pela Beatificação do Servo de Deus Padre Léo, Archiwum Postulacji, s. [1-2].

3. Pozostałe publikacje i dokumentacja wideo:

Aquino F., *Padre Léo, um vaso para Cristo*, http://www.padreleoeterno.com.br/2010/01/padre-leo-um-vaso-para-cristo-prof.html (odczyt z dn. 18.01.2026 r.).

Associação do Senhor Jesus (ASJ). Quem somos, https://portalasj.com.br/quem-somos/ (odczyt z dn. 01.12.2025 r.).

Breve biografia Pe. Léo Tarcísio Gonçalves Pereira, SCJ (1961-2007), https://www.postulazionecausesanti.it/p-leo-tarcisio-goncalves-pereira-scj/ (odczyt z dn. 01.12.2025 r.).

Buscai as Coisas do Alto – Pe. Léo (09/12/06), https://www.youtube.com/watch?v=bptccobYZoM (odczyt z dn. 06.01.2026 r.).

Comunidade Bethânia. História, https://www.bethania.com.br/institucional/historia (odczyt z dn. 17.01.2026 r.).

Comunidade Bethânia. Padre Léo – O fundador, https://www.bethania.com.br/institucional/servo-de-deus-padre-leo-bth/ (odczyt z dn. 01.12.2025 r.).

Comunidade Bethânia recebe os restos mortais de Pe. Léo, https://arquifln.org.br/novas-comunidades/comunidade-bethania-recebe-os-restos-mortais-de-pe-leo#:~:text=L%C3%A9o,-In%C3%ADcio&text=Eram%2019h30%20da%20%C3%BAltima%20quarta,fundador%20da%20Comunidade%20Beth%C3%A2nia-%2C%20Pe (odczyt z dn. 17.01.2026 r.).

Comunidade Canção Nova. Nossa História, https://comunidadecancaonova.com/cancao-nova-quem-somos/como-nascemos/ (odczyt z dn. 01.12.2025 r.).

Daniluk M., *Dehon Léon SCJ*, w: L. Bieńkowski, F. Gryglewicz, R. Łukaszyk (red.), *Encyklopedia katolicka*, t. 3, Lublin 1995, kol. 1098-1099.

Encerrada a fase diocesana do processo de beatificação do Pe. Léo, https://arquifln.org.br/destaques/encerrada-a-fase-diocesana-do-processo-de-beatificacao-do-pe-leo (odczyt z dn. 12.01.2026 r.).

ESIC University, https://www.esic.edu/ (odczyt z dn. 05.01.2026 r.).

Jardim M. A., *Padre Léo. Biografia*, Cachoeira Paulista 2015.

Leitura do termo de reconhecimento canônico dos restos mortais do Servo de Deus, https://www.youtube.com/watch?v=F2lSTQJj2Tw (odczyt z dn. 19.01.2026 r.).

Memorial. Centro Cultural Memorial Pe. Léo em Lorena (SP), https://www.bethania.com.br/institucional/memorial/ (odczyt z dn. 10.01.2026 r.).

Sympozjum • Rok XXIX 2025 • nr 2(49) • e-ISSN 2544-3283 • https://sympozjum.scj.pl

Memorial. O cantinho do Pe. Léo, https://www.bethania.com.br/institucional/memorial/ (odczyt z dn. 10.01.2026 r.).

O início do caminho à beatificação do padre Léo, https://agenciaal.alesc.sc.gov.br/index.php/especiais/reportagens/o-inicio-do-caminho-a-beatificacaeo-do-padre-leo (odczyt z dn. 18.01.2026 r.).

Padre Léo: acolher a todos como ao próprio Cristo, https://arquifln.org.br/novas-comunidades/padre-leo-acolher-a-todos-como-ao-proprio-cristo (odczyt z dn. 12.01.2026 r.).

Pe. Lúcio Tardivo. Processo de beatificação do servo de Deus pe. Léo. Santoflow podcast #355, https://www.youtube.com/watch?v=Dlga5FK4jeU (odczyt z dn. 12.01.2026 r.).

Prado Rapozo W., *Padre Léo Tarcísio, un altro dehoniano in cammino verso gli altari*, https://www.dehoniani.org/it/padre-leo-tarcisio-un-altro-dehoniano-in-cammino-verso-gli-altari/ (odczyt z dn. 12.01.2026 r.).

Procissão trazendo os restos mortais do Servo de Deus Padre Léo de Bethânia, https://www.youtube.com/watch?v=rrtx5LjhbIo&t=24s (odczyt z dn. 19.01.2026 r.).

Redação A12, *6 pontos marcantes para conhecer a vida de Padre Léo*, https://www.a12.com/redacaoa12/igreja/6-pontos-marcantes-para-conhecer-a-vida-de-padre-leo (odczyt z dn. 10.08.2025 r.).

Roteiro de cura Interior – Pe. Léo SCJ (wideo), https://padreleobethania.com.br/roteiro-de-cura-interior/ (odczyt z dn. 02.12.2025 r.).

Vídeos do Padre Léo de Bethânia. Pregações, homilias, palestras, homenagens e histórias, https://padreleobethania.com.br/relacao-de-pregacoes-por-temas/ (odczyt z dn. 17.01.2026 r.).

ks. dr Leszek Poleszak – sercanin, doktor teologii, wykładowca Wyższego Seminarium Misyjnego Księży Sercanów w Stadnikach, członek Polskiego Stowarzyszenia Teologów Duchowości. W pracy naukowej zajmuje się teologią Najświętszego Serca Jezusowego oraz duchowością.